

Til lovforslag nr. L 127. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 1. marts 1994

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om statens uddannelsesstøtte

(Slutlån, yderligere støttemuligheder ved fødsel og adoption, opfølgning af skattereformen, klageprocedure m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisningsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra Danske Studerendes Fællesråd og Jeff Jacobsen, Roskilde.

Der er af undervisningsministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af undervisningsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis og Venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af undervisningsministeren under nr. 1, 2 og 4-10 stillede ændringsforslag.

Mindretallet finder det imidlertid uheldigt, at der på SU-området gang på gang fremkommer lovforslag, og at disse lovforslag hver gang medfører nye offentlige udgifter.

Således kan der også i forbindelse med dette lovforslag konstateres en forøgelse af de offentlige udgifter, uden at det i bemærkningerne til lovforslaget klart kan anføres, hvor stor merudgiften helt nøjagtigt vil beløbe sig til.

Det er mindretallets opfattelse, at merudgiften ved gennemførelse af dette lovforslag ikke må medføre en stigning af det samlede offentlige udgiftsniveau, men at merudgiften skal afholdes inden for ministeriets eksisterende budgetrammer.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) er imod, at det nuværende SU-system skal udvides. Begrundelsen herfor er, at det er et forkert signal at give endnu mere støtte, uanset om det gives som lån.

Det er efter Fremskridtspartiets opfattelse en selvstændig og individuel beslutning, om man vil have børn i studieperioden, også f.eks. ved adoption.

Fremskridtspartiet er imod en reorganisering af Rådet for Uddannelsesstøtten, da det kan give problemer med at udpege studerende til dette organ.

Mindretallet indstiller derfor lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Ændringsforslag

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

Til § 1

1) I indledningen indsættes efter »nr. 786 af 27. september 1993,« ordene: »som ændret ved § 3 i lov nr. 910 af 8. december 1993,«.

2) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 3, stk. 2, indsættes efter »Fra støttetiden« ordene: »i en erhvervsrettet uddannelse og i uddannelsessupplering efter optagelsen på en videregående uddannelse«.

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, SF, CD, RV og KRF):

3) Nr. 14 affattes således:

»14. § 8, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Egenindkomsten er enhver positiv indkomst, der henføres til eller indgår i den personlige indkomst, kapitalindkomsten og aktieindkomst, der beskattes efter personskattelovens § 8 a, stk. 2.«

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af FP):

4) Nr. 19 affattes således:

»19. § 8 a, stk. 7, affattes således:

»Stk. 7. Når den uddannelsessøgendes egenindkomst, jf. § 8, er højere end det beregnede fribeløb, nedsættes uddannelsesstøtten. Først nedsættes stipendium, herunder stipendium efter § 5, jf. dog § 9, stk. 4, dernæst studielån og slutlån med det overskydende beløb. Undervisningsministeren kan fastsætte regler herom.«

5) Efter nr. 19 indsættes som nyt nummer:

»02. § 9, stk. 4, 2. pkt., affattes således:

»Studielånet reduceres med det beløb, egenindkomsten øges med ud over fribeløbet, jf. § 8 a.«

6) Efter nr. 28 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 25 c, stk. 5, 2. pkt., indsættes efter »Der« ordet: »kan«.

Til § 2

7) I stk. 4 indsættes efter »nr. 7,« ordene: »nr. 03,«.

8) I stk. 5 indsættes efter »nr. 14« ordene: »og nr. 15«.

9) I stk. 6 indsættes efter »§ 1,« ordene: »nr. 02 og«.

10) I stk. 7 indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»De uddannelsessøgende kan søge om stipendium og studielån for månederne januar, februar, marts og april 1994, hvis de indsender ansøgning herom inden udgangen af maj måned 1994.«

Bemærkninger

Til nr. 1 og 4

Ændringsforslagene er redaktionelle ændringer som konsekvens af lov nr. 910 af 8. december 1993 om ændring af lov om forsvarets personel, lov om hjemmeværnet, lov om statens uddannelsesstøtte og lov om værnepligtsorlov m.v. (vedrørende »Den Danske Internationale Brigade«). Denne lov trådte i kraft 1. januar 1994.

Ved denne ændringslovs § 3 blev indsat et nyt stk. 6 i bestemmelsen om fribeløb i § 8 a i lov om statens uddannelsesstøtte. Det tidligere stk. 6 blev i denne forbindelse til stk. 7.

Ved lovforslagets nr. 19 er foreslået en ny affattelse af § 8 a, stk. 6. Som konsekvens af den nævnte lovændring foreslås det derfor nu, at nr. 19 ændres, så den drejer sig om en ny affattelse af § 8 a, stk. 7. Bestemmelsens indhold er ikke ændret i forhold til det tidligere forslag.

Til nr. 2

Ændringen foreslås for at give visse uddannelsessøgende, der mangler klip til gymnasial uddannelse eller uddannelsessupplering inden for klippekortet, mulighed for at få uddannelsesstøtte. Der vil kun blive tale om ganske få uddannelsessøgende, der mangler klip, fordi de tidligere har brugt klip i en videregående uddannelse.

Den foreslåede ændring indebærer,

– at uddannelsessøgende, der har afsluttet en erhvervsuddannelse uden for klippekortet, og som har brugt klip til en afbrudt eller afsluttet uddannelse inden for klippekortet, kan få klip til en efterfølgende gymnasial uddannelse (der er nødvendig for at gennemføre en videregående uddannelse), og

– at uddannelsessøgende, der har afsluttet en gymnasial uddannelse uden for klippekortet, og som har brugt klip til en afbrudt eller

afsluttet uddannelse inden for klippekortet, kan få klip til supplerende inden optagelsen, der er nødvendig for at gennemføre en videregående uddannelse.

Ændringsforslaget medfører en lempelse af de gældende bestemmelser, hvorefter tidligere brugte klip trækker fra, når der tildeles klip til en efterfølgende klippekortuddannelse, herunder gymnasial uddannelse og supplerende.

Den foreslåede ændring vil f.eks. medføre, at en uddannelsessøgende, der tager adgangseksamen til teknika, kan få 11 klip til denne uddannelse, selv om den uddannelsessøgende tidligere har brugt 17 klip til en (afsluttet) videregående uddannelse som maskintekniker.

Bestemmelserne om tildeling af klip til den videregående uddannelse, der følger efter den gymnasiale uddannelse eller suppleringen, ændres efter ændringsforslaget ikke.

Til nr. 3

Det foreslås at ændre den ved lovforslagets § 1, nr. 14, foreslåede affattelse af § 8, stk. 2, der har fået et utilsigtet indhold.

I lovforslagets bestemmelse er angivet de beløb, der henføres til eller indgår i egenindkomsten. Hensigten med den foreslåede bestemmelse var en ajourføring som konsekvens af skattereformen, hvor udbytteindkomst erstattedes af aktieindkomst. I forbindelse hermed blev foreslået en redaktionel ændring, og det gældende § 8, stk. 2, deltes op i to stykker. Det var ikke hensigten i øvrigt at foreslå ændringer i egenindkomstbegrebet.

Den eneste og tilsigtede realitetsændring vedrørende indkomster, der indgår i egenindkomsten, er herefter den nødvendige ændring, at aktieindkomsten indregnes i egenindkomsten i stedet for udbytteindkomsten.

Til nr. 5

Det foreslås, at bestemmelsen ændres som konsekvens af lov nr. 910 af 8. december 1993 (vedrørende »Den Danske Internationale Brigade«), hvis § 3 ændrer § 8 a om fribeløb i lov om statens uddannelsesstøtte. Der henvises til bemærkningerne til nr. 1 og 3.

Ved ændringsforslaget er bestemmelsen samtidig affattet på ny, idet det er tydeliggjort, at der først sker reduktion i studielånet, når egenindkomsten overstiger fribeløbet efter

§ 8 a (med alle forhøjelser og tillæg, uden at der specielt henvises til enkelte stykker i § 8 a).

Til nr. 6

Ved lovforslagets § 1, nr. 29, er der foreslået en ændring af § 25 c, stk. 5, 2. pkt. Dette forslag er imidlertid ikke tilstrækkeligt til at opnå den tilsigtede ændring og fleksibilitet af den gældende bestemmelse om supplerende stipendierater ved fravær fra en forskeruddannelse i forbindelse med fødsel og adoption.

Efter den gældende bestemmelse skal uddannelsesinstitutionen give den Ph.D.-studerende supplerende stipendierater ved fravær i forbindelse med fødsel og adoption. Uddannelsesinstitutionen skal give disse rater ved fravær i indtil 6 måneder. Efter bestemmelsens ordlyd kan disse yderligere rater gives både til moderen og faderen.

Ved lovforslagets § 1, nr. 7, 29 og 30, blev der på baggrund af lønmodtageres ret til forældreorlov tilsigtet en forbedring af støttemulighederne for de uddannelsessøgende – både for støtte efter afsnit I (almindelig uddannelsesstøtte) og II (Ph.D.-stipendier).

De udvidede støttemuligheder skulle fastsættes nærmere efter en drøftelse med Ligestillingsrådet.

Ligestillingsrådets sekretariat har over for Undervisningsministeriet med henvisning til lov om ligestilling mellem mænd og kvinder (nr. 238 af 20. april 1988) tilkendegivet, at studerende fædre som minimum skal have mulighed for at få støtte i 2 uger i forbindelse med fødsel og 10 uger siden.

På den baggrund tænkes følgende løsning:

For det første er det hensigten, at moderen i forbindelse med fødsel og adoption får mulighed for yderligere klip i indtil 6 måneder, hvis hun har ret til støtte efter afsnit I (almindelig uddannelsesstøtte). På tilsvarende måde får moderen mulighed for yderligere supplerende stipendierater ved fravær i indtil 6 måneder, hvis hun har ret til Ph.D.-stipendium efter afsnit II. Moderen skal altså i alt kunne få indtil 12 måneders yderligere støtte i forbindelse med fødsel og adoption.

For det andet er det hensigten, at faderen i forbindelse med fødsel og adoption får en selvstændig mulighed for ekstra klip i indtil 6 måneder, hvis han har ret til støtte efter afsnit I (almindelig uddannelsesstøtte). På tilsvarende

måde får faderen, der er Ph.D.-studerende, mulighed for supplerende stipendierater ved fravær i indtil 6 måneder, hvis han har ret til Ph.D.-stipendium. Faderen skal altså i alt kunne få indtil 6 måneders yderligere støtte i forbindelse med fødsel eller adoption.

Det er således ikke hensigten, at faderen ved nogen af de to støtteordninger skal have en selvstændig ret til yderligere støttemuligheder i mere end 6 måneder i alt.

Med den allerede foreslåede ændring i lovforslagets nr. 7 er bestemmelsen om ekstra klip ved almindelig uddannelsesstøtte (afsnit I) ved fødsel og adoption affattet i overensstemmelse hermed.

Ved Ph.D.-stipendier efter afsnit II er den nu foreslåede ændring derimod nødvendig.

Til nr. 7

Det foreslås, at bestemmelsen om ændring af bestemmelsen om supplerende stipendierater i forbindelse med fødsel og adoption får virkning fra samme tidspunkt som de øvrige ændringer vedrørende støtte i forbindelse med fødsel og adoption.

Til nr. 8

Herved foreslås en redaktionel fejl rettet, idet der mangler en ikrafttrædelsesbestemmel-

se for lovforslagets § 1, nr. 15. Den skal have virkning fra 1. januar 1994 på tilsvarende måde som lovforslagets § 1, nr. 14.

Til nr. 9

Det foreslås, at bestemmelsen om en ny affattelse af § 9, stk. 4, 2. pkt., i lov om statens uddannelsesstøtte får virkning fra 1. januar 1994. Denne foreslåede ændring er en konsekvens af lov nr. 910 af 8. december (vedrørende »Den Danske Internationale Brigade«), der trådte i kraft denne dato.

Til nr. 10

Efter lovforslagets § 2, stk. 7, kan de »ældre studerende« (der ikke nåede at blive indplaceret i klippekortsystemet inden fristen) nu indplaceres fra 1. januar 1994. For at det kan have betydning for de studerende, at de kan indplaceres allerede fra 1. januar 1994 (inden lovens ikrafttræden), er det nødvendigt, at de også kan søge (efterfølgende) om støtte fra dette tidspunkt. Der kan ikke gives uddannelsesstøtte med tilbagevirkende kraft, og den foreslåede ændring er derfor nødvendig, fordi lovforslaget ikke er blevet vedtaget inden 1. januar 1994. De sædvanlige støttebetingelser gælder, herunder reglerne om fribeløb.

Frank Jensen (S) Poul Andersen (S) Poul Erik Dyrhund (S) Baadsgaard (S)

Else Marie Mortensen (S) Anne-Marie Meldgaard (S) Jette Pors (CD) nfm.

Dorit Myltoft (RV) Merethe Due Jensen (KRF) Eva Møller (KF) Jens Jørgensen (KF)

Pia Christmas-Møller (KF) Anders Mølgaard (V) Hanne Severinsen (V) fmd.

Else Winther Andersen (V) Jan Køpke Christensen (FP) Ebba Strange (SF)